

Гладун Олександр Зіновійович – старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук

Малозначність кримінальних і адміністративних корупційних правопорушень

У статті проаналізовано законодавчі положення щодо малозначності кримінальних і адміністративних правопорушень. Зазначається, що з огляду на високий ступінь суспільної небезпеки, корупційні діяння не можуть визнаватися малозначними. Порушення даного правила призводить до руйнування механізму протидії корупції.

Ключові слова: корупція, правопорушення, юридична відповідальність, звільнення від відповідальності, суспільна небезпечність, неправомірна вигода, хабарництво.

Інститут малозначності правопорушень знайшов своє відображення у законодавстві України про кримінальну та адміністративну відповідальність. Аналіз ч. 2 ст. 11 Кримінального кодексу України (далі – КК України) свідчить, що малозначність визначається однією з обставин, що усувають злочинність діяння. Натомість, згідно зі ст. 22 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), малозначність вчиненого правопорушення є факультативною (необов'язковою) підставою для звільнення порушника від адміністративної відповідальності. Отже, значення і зміст малозначності трактується по-своєму в різних галузях законодавства. Крім того, відсутність законодавчого визначення поняття та критеріїв малозначності, суб'єктивне, а подекуди й вибіркоче, застосування малозначності до вчинених діянь, тривала дискусія про можливість визнання малозначними корупційних правопорушень обумовлюють актуальність обраної теми дослідження.

Малозначність вчиненого діяння за загальним правилом є підставою, що визначає недоцільність застосування до правопорушника заходів юридичної відповідальності. Оскільки згідно зі ст. 21 Закону

України “Про засади запобігання і протидії корупції” 7 квітня 2011 року № 3206-VI за вчинення корупційних правопорушень особи притягуються як до кримінальної, так і до адміністративної відповідальності, доцільно окремо розглянути особливості застосування інституту малозначності щодо корупційних злочинів і адміністративних корупційних правопорушень.

Частина 2 ст. 11 КК України визначає, що не є злочином дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі. Тобто зміст малозначності у цій статті розкривається через відсутність такої ознаки як суспільна небезпечність. Видається, що зазначене законодавче положення сформульовано з порушенням правил формальної логіки, адже висновок передує засновку. Іншими словами, не малозначність діяння є свідченням відсутності суспільної небезпеки, а відсутність суспільної небезпеки (неможливість заподіяння цим діянням істотної шкоди) є підставою визнати його малозначним. Крім того, не можна погодитись з тим, що малозначне діяння взагалі не становить суспільної небезпеки. Вірогідним є твердження, за яким малозначне діяння все таки характеризується суспільною небезпечністю, однак вона не досягає ступеня, необхідного для визнання цього діяння злочином. Суспільна небезпечність малозначного діяння проявляється у фактичному заподіянні чи створенні загрози заподіяння шкоди об’єкту кримінально-правової охорони, але така шкода не є істотною.

Вчені у галузі кримінального права не дійшли єдиного висновку щодо можливості визнання малозначними корупційних злочинів (згідно вказівки Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України і Державної податкової служби України № 107 від 1 липня 2011 року – злочинів з ознаками корупційний діянь). Наприклад, В. Г. Хашев допускає можливість визнання малозначним зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України) за наявності таких критеріїв: у діянні формально є ознаки злочину, передбаченого ст. 364 КК України; в силу своєї малозначності воно не становить суспільної небезпеки; з суб’єктивної сторони малозначне службове зловживання не повинно бути спрямоване на заподіяння істотної шкоди [1, С. 15]. М. І. Мельник вказує на необхідність застосування ч. 2 ст. 11 КК України до особи, яка дала хабар в незначному розмірі [2, С. 345]. О. Бантишев, Є. Суслов, погоджуючись із тим, що можуть бути малозначними як одержання, так і давання хабара, пропонують визначити в законі межу вартості предмета злочину при їх вчиненні [3, С. 94].

Протилежну позицію з приводу малозначності “хабарництва” займав М. Й. Коржанський. На його думку, законом не визначено мінімального розміру хабара, оскільки непідкупність посадових осіб, авторитет державного або громадського апарату управління руйнуються і при малозначній цінності хабара. Одержання хабара на незначну суму або речі незначної цінності не може бути визнане малозначним, оскільки розмір, цінність хабара не є наслідком злочину, не є заподіяною шкодою, а знаряддям заподіяння суспільно небезпечної шкоди [4, С. 574]. Н. М. Ярмиш теж категорично заперечує проти визнання фактів хабарництва малозначними, звертаючи при цьому увагу на об’єкт злочину “Одержання хабара” – авторитет відповідного органу, який не оцінюється у гривнях. А тому під ознаки ч. 1 ст. 368 КК України підпадає отримання винагороди навіть у вкрай незначних розмірах [5, С. 187–188].

Дискусія з цієї теми активізувалась з набранням чинності Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення” від 7 квітня 2011 року № 3207-VI, що, на думку більшості вчених і практиків, не визначає чітких критеріїв відмежування деяких корупційних злочинів від адміністративних корупційних правопорушень. Вказане, насамперед, стосується співвідношення правопорушень, відповідальність за які передбачена ст. 368, ч. 3 ст. 368-3, ч. 3 ст. 368-4 КК України і ст. 172-2, ч. 2 ст. 172-5 КУпАП, а також ч. 1 ст. 368-3, ст. 369 КК України і ст. 172-3 КУпАП. При цьому малозначність корупційного діяння, що формально містить ознаки складу злочину, розглядають як обов’язкову передумову притягнення до адміністративної відповідальності.

Так, М. І. Хавронюк визначає можливість кваліфікації корупційного діяння за ст. 172-2 КУпАП лише у ситуаціях, коли органи досудового слідства, оцінивши обставини справи визнають, що одержання хабара, наприклад, в розмірі півтора чи два неоподатковуваних мінімуми доходів громадян і за певних обставин справи, хоча формально і містить ознаки діяння, передбаченого ч. 1 ст. 368 КК України, але через малозначність не становить суспільної небезпеки [6, С. 112]. Автори коментарю до розділу XVII Особливої частини КК України “Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язані з наданням професійних послуг” зазначають, що питання про кваліфікацію одержання хабара має вирішуватись з урахуванням положення про малозначність [7, С. 126]. О. Г. Наджафов теж підтримує існуючу практику застосування правоохоронними органами за певних обставин ч. 2 ст. 11 КК України до корупційних злочинів, з подальшим притягненням винних до адміністративної відповідальності, зауважуючи, що розмір неправомірної вигоди не може слугувати визначальним критерієм малозначності чи немалозначності корупційного діяння [8, С. 31–32].

З метою вирішення труднощів розмежування кримінальних і адміністративних корупційних правопорушень, подолання колізій у законодавстві спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції в окремих випадках вдаються до визнання корупційних злочинів малозначними. Таке рішення процесуально оформлюється у вигляді постанови про відмову в порушенні чи закриття кримінальної справи, а з 19 листопада 2012 року, згідно зі ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України, – постанови про закриття кримінального провадження.

Ілюстрацією неправильного застосування інституту малозначності може слугувати такий приклад із судової практики. Прокурор відділу нагляду за виконанням законодавства у сфері запобігання і протидії корупції та досудовим слідством прокуратури Івано-Франківської області 1 лютого 2012 року відмовив у порушенні кримінальної справи відносно головного спеціаліста з юридичного і кадрового забезпечення відділу Держкомзему у м. Яремче Державного комітету України із земельних ресурсів за ст. 368 КК України на підставі малозначності вчиненого діяння. В подальшому матеріали були направлені для притягнення порушника до адміністративної відповідальності за ст. 172-2 КУпАП. За наслідками розгляду справи, суд дійшов висновку, що рішення прокурора про малозначність корупційного злочину прийнято незаконно, оскільки для кваліфікації дій за ст. 368 КК України не має значення розмір отриманого хабара, а посилання на цей розмір для визнання дій малозначними не відповідає вимогам закону. В зв'язку з цим, провадження в адміністративній справі судом закрито з передачею матеріалів прокурору для вирішення питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності [9].

Автор переконаний, що визнання малозначними будь-яких корупційних злочинів є неприпустимим. Не слід спотворювати зміст правових приписів, намагаючись задовольнити потреби правозастосування. Т. Є. Севастьянова досить вдало сформульовано критерії малозначності вчиненого діяння, що підлягають оцінці, а саме: значимість об'єкта посягання в системі охоронюваних законом суспільних відносин, спосіб дії або бездіяльності, шкода, заподіяна об'єкту [10, С. 6]. Враховуючи, що об'єкт корупційних злочинів і адміністративних корупційних правопорушень збігається, є однаково цінним, ця ознака не може бути використана для їх розмежування. Для встановлення різниці між певними складами корупційних злочинів і проступків необхідно детально з'ясувати зміст інших структурних елементів цих складів, особливе значення серед яких має об'єктивна сторона. Наукові публікації з цього питання переконливо доводять, що детальна характеристика об'єктивної сторони корупційного правопорушення відіграє ключову роль при визначенні виду юридичної відповідальності [11; 12].

Як відомо, корупція в цивілізованому світі розглядається як деструктивне соціальне явище. Вона становить серйозну загрозу основним принципам та цінностям демократії, підриває віру громадян до публічної влади, порушує принцип верховенства права, унеможливорює реальне забезпечення прав і законних інтересів людини, чинить перешкоди соціально-економічному розвитку держави та бізнесу. Міжнародні стандарти протидії корупції зобов'язують держави вживати заходів для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за корупційні діяння. Це закріплено, зокрема, у Главі II Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 року, Главі II Додаткового протоколу до неї від 15 травня 2003 року, Главі III Конвенції ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 року, що ратифіковані Верховною Радою України 18 жовтня 2006 року та є обов'язковими для України. Група держав Ради Європи проти корупції рекомендувала Україні (рекомендація "iii") переглянути систему адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення з тим, щоб чітко встановити, що випадки корупції мають трактуватися як кримінальні правопорушення або, у крайньому випадку, чітко розмежувати вимоги до застосування цих двох відмінних процедур [13].

Глави урядових делегацій Вірменії, Азербайджану, Грузії, Російської Федерації, Таджикистану й України будучи переконаними, що корупція – це широко розповсюджене явище, що суперечить практиці демократичного суспільства, підриває підвалини законності, визнаючи, що корупція породжує серйозні моральні і політичні проблеми, схвалили план дій по боротьбі з корупцією ("Стамбульський план") [14].

Вищенаведене, дає підстави для висновку, що корупційні злочини в жодному разі не можуть визнаватися малозначними, оскільки вони характеризуються високим ступенем суспільної небезпеки. Завдана такими діяннями шкода, в першу чергу, носить нематеріальний характер і є не прямо пропорційною, а, інколи, навіть зворотно пропорційною розміру неправомірної вигоди (хабара) як предмета злочину.

Не менш дискусійним залишається питання про визнання малозначними адміністративних корупційних правопорушень. В період дії Закону України "Про боротьбу з корупцією" від 5 жовтня 1995 року № 356/95-ВР у юридичній періодиці висловлювалась пропозиція про його доповнення поняттям малозначного правопорушення [15]. Досліджуючи малозначність як підставу звільнення від адміністративної відповідальності, С. О. Резнік не виділяє корупційні проступки серед правопорушень, до яких недоцільно застосовувати малозначність [16, С. 6]. При цьому інші дослідники наголошують на необхідності законодавчої заборони застосування інституту малозначності до корупційних діянь [17, С. 27; 18, С. 6]. Судова практика

розгляду адміністративних справ про корупційні правопорушення з цього питання також неоднозначна.

Малозначність правопорушень не входить до визначеного ст. 17 КУпАП переліку обставин, що виключають адміністративну відповідальність, а є підставою для звільнення від неї. Так, згідно зі ст. 22 КУпАП при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

Слід звернути увагу на те, що в цій статті не визначено ні поняття, ні критеріїв малозначності вчиненого правопорушення. Таким чином, у кожному конкретному випадку орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, робить висновок про його малозначність на власний розсуд, відповідно до особистих уявлень про перелік правопорушень, що можуть визнаватися малозначними, а також про ознаки, які вказують на малозначність того чи іншого діяння. Цьому сприяє й відсутність роз'яснень Верховного Суду України щодо застосування судами законодавства при звільненні від адміністративної відповідальності в зв'язку з малозначністю правопорушення. Єдиною законодавчою перепороною для необґрунтованого застосування малозначності до корупційних правопорушень є положення ст. 252 КУпАП, згідно з якою орган (посадова особа) оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю.

Отже, недосконалість правового регулювання цього інституту, відсутність єдиної судової практики щодо звільнення від адміністративної відповідальності за цією підставою є серйозними корупціогенними чинниками, що суттєво знижують ефективність протидії корупції, дозволяють окремим корупціонерам уникати відповідальності.

Практика визнання адміністративних корупційних правопорушень малозначними фактично нівелює підтримане міжнародною спільнотою розуміння корупції як одного з найбільш небезпечних соціальних явищ, яке породжує серйозні негативні наслідки. Ця проблема набирає особливої гостроти з урахуванням поширеності корупції в Україні. Свідченням цього є, насамперед, рейтинги "корупційності" держав світу. За оцінками міжнародної неурядової організації Transparency International в 2011 році Україна поряд із Таджикистаном посіла 152 місце в рейтингу корупції серед 182 країн [19]. У схваленій Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1001/2011 Національній антикорупційній стратегії на 2011–2015 роки зазначається, що корупція в Україні набула ознак системного явища, а масштаби її поширення загрожують національній безпеці України. Тому кожен корупційний прояв потребує

належного державно-правового реагування, яке включає невідворотне притягнення винного до відповідальності, усунення причин та умов, що йому сприяли, поновлення прав та законних інтересів потерпілих, відшкодування завданої матеріальної та моральної шкоди. Вказані положення знайшли своє законодавче закріплення як принципи діяльності із запобігання і протидії корупції у ст. 3 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції".

Тим не менше, суди досить часто звертаються до положень ст. 22 КУпАП при розгляді справ про адміністративні корупційні правопорушення. За даними Звіту про стан протидії корупції (Форма № 1-КОР) в 2011 році судами закрито провадження у 20 таких справах в зв'язку з малозначністю діяння. Протягом 10 місяців 2012 року судами за малозначністю було закрито вже 47 адміністративних справ. Обґрутовуючи свої рішення, суди найчастіше посилаються на позитивну характеристику правопорушників, їх щире каяття у вчиненні корупційних діянь, притягнення до адміністративної відповідальності вперше та відсутність великої суспільної небезпеки діянь, які не завдали значних збитків державним або суспільним інтересам. Визнавши адміністративне корупційне правопорушення малозначним, суд згідно з вимогами ст. 284 КУпАП виносить постанову про закриття справи.

Так, постановою Ізяславського районного суду від 13 лютого 2012 року начальника сектору з питань наглядово-профілактичної діяльності районного відділу УМНС України в Хмельницькій області, який незаконно спонукав головного інженера ТЗОВ "Бартнік" передати для використання відділу УМНС 4 стільці та крісло загальною вартістю 1197 грн за відстрочення терміну призупинення роботи підприємства через порушення вимог пожежної безпеки, визнано винним у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-2 КУпАП. З урахуванням позитивних даних про особу правопорушника, складних обставин його особистого життя, відсутності тяжких наслідків діяння і обставин, що обтяжують відповідальність, вчинене діяння судом визнано малозначним. Прокурор обґрунтував свій протест тим, що протиправні дії винного підривають авторитет країни, завдають шкоди демократичним засадам управління суспільством, функціонуванню державного апарату, порушують встановлений порядок здійснення повноважень посадовими і службовими особами органів державної влади, управлінських структур приватного сектора, а непонесення відповідальності за скоєне умисне правопорушення дискредитує державу та руйнує моральні цінності суспільства. Однак, Апеляційний суд Хмельницької області не погодився з доводами прокурора і залишив рішення без змін [21].

Негативним наслідком визнання корупційного злочину чи проступку малозначним є не лише те, що винний не притягується до відпо-

відальності, але й те, що руйнується визначений Законом України “Про заходи запобігання і протидії корупції” механізм протистояння корупції. Особа, яка вчинила корупційне правопорушення, визнане малозначним, не підлягає обов’язковому звільненню з роботи (ст. 22 Закону), відомості про неї не вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення (ч. 2 ст. 21 Закону), усунення наслідків корупційного правопорушення (відшкодування завданих збитків, шкоди, вилучення незаконно одержаного майна) потребує додаткового звернення до суду в порядку цивільного судочинства.

Підсумовуючи викладене, слід наголосити, що визнання малозначними корупційних правопорушень суперечить принципам запобігання і протидії корупції, не відповідає міжнародним стандартам у цій сфері, не сприяє вирішенню завдань судочинства і створює легальні можливості для уникнення відповідальності корупціонерів.

З метою недопущення визнання малозначними адміністративних корупційних правопорушень доцільно внести відповідні зміни до КУпАП, зокрема ст. 22 викласти у такій редакції: “При малозначності вчиненого адміністративного правопорушення, за винятком корупційного, орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням”.

Подальше реформування кримінальної юстиції в Україні передбачає запровадження інституту кримінальних проступків, які поряд із злочинами складають поняття кримінального правопорушення. У внесених на розгляд Верховної Ради України законопроектах з цього питання (реєстр. № 10126, № 10146) склади адміністративних корупційних правопорушень пропонується віднести до кримінальних проступків. Таким чином, питання про малозначність адміністративних корупційних правопорушень буде зняте. Відсутність конкуренції між статтями КК України та КУпАП про відповідальність за корупційні правопорушення має позитивно вплинути на правозастосовчу практику, дозволить Україні виконати рекомендацію “iii” Групи держав Ради Європи проти корупції. При цьому особливу увагу слід приділити формулюванню об’єктивної сторони складів корупційних злочинів і кримінальних проступків для вирішення проблеми їх розмежування.

Список використаних джерел

1. Хашев В. Г. Кримінальна відповідальність за зловживання владою або службовим становищем : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Вадим Георгійович Хашев ; Дніпр. держ. ун-т внутр. справ МВС України. – Дніпропетровськ, 2007. – 20 с.

2. Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії) : монографія / М. І. Мельник. – К. : Юрид. думка, 2004. – 400 с.

3. Бантишев О. Значення поняття “малозначність діяння” для вирішення питання про кримінальну відповідальність / О. Бантишев, Є. Суслов // Юрид. радник : журнал юристів України ; Юрид.-вид. приватне підприємство “Страйд”. – Харків, 2009. – № 1 (27). – С. 94–96.

4. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / М. Й. Коржанський. – [2-е вид.]. – К. : Атіка, 2002. – 640 с.

5. Юридична дидактика: посібник із викладання права та юридичних дисциплін / В. С. Бігун, А. О. Галай, Н. М. Крестовська, М. В. Савчин, І. Я. Сенюта, В. М. Сотниченко, Р. О. Стефанчук, С. Г. Стеценко, Н. М. Ярмиш / За ред. Р. О. Стефанчука. – К. : СПД Юсип’юк В. Д., 2009. – 191 с.

6. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України “Про засади запобігання і протидії корупції” / М. І. Хавронюк. – К. : Атіка, 2011. – 424 с.

7. Савченко А. В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням професійних послуг: науково-практичний коментар до розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України / Савченко А. В., Кришевич О. В. ; [за заг. ред. д. ю. н., проф. В. І. Шакуна]. – К. : Алерта, 2012. – 160 с.

8. Наджафов О. Деякі питання розмежування корупційних правопорушень про надання/одержання неправомірної вигоди / О. Наджафов // Вісник прокуратури. – 2012. – № 1 (127). – С. 24–33.

9. Постанова Яремчанського міського суду Івано-Франківської області від 14 берез. 2012 р. у справі № 0917/136/2012 [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу :

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/21883712>.

10. Севастьянова Т. Є. Малозначність діяння за кримінальним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Тетяна Євгенівна Севастьянова ; Нац. акад. внутр. справ України. – К., 2003. – 19 с.

11. Брич Л. Кримінально-правова кваліфікація корупційних діянь (з урахуванням диференціації юридичної відповідальності за новим антикорупційним законодавством України) / Л. Брич // Юрид. вісн. України. – 2010. – № 19 (775). – 8–14 трав.

12. Дудоров О. О. Правова еквілібристика, або про відмежування злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг, від адміністративних корупційних правопорушень / О. О. Дудоров, Г. М. Зеленов // Вісн. Запоріж. нац. ун-ту : зб. наук. праць. Юрид. науки. – 2012. – № 1 (частина 1). – С. 92–99.

13. Другий додатковий звіт про стан виконання рекомендацій GRECO за результатами 1-го і 2-го раундів оцінювання України. Прийнятий GRECO на 54-му пленарному засіданні (Страсбург, 20–23 берез. 2012 р.) // Офіц. сайт Міністерства юстиції України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://www.minjust.gov.ua/0/anti_corruption_grecoeng.

14. План дій по боротьбі з корупцією: схвалений Главами урядових делегацій Вірменії, Азербайджану, Грузії, Російської Федерації, Таджикистану

Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)

й України у ході п'ятої щорічної зустрічі Мережі по боротьбі з корупцією для країн з перехідною економікою, 10 верес. 2003 р., Стамбул, Туреччина // Організація Економічного Співробітництва і Розвитку / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.oecd.org/dataoecd/48/52/12603263.pdf>.

15. Клочков В. Корупція: причини зростання та шляхи подолання / Володимир Клочков // Юрид. газета. – 2005. – № 13 (49). – 15 лип.

16. Резнік С. О. Малозначність правопорушення як підстава звільнення від адміністративної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Сергій Олександрович Резнік ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Дніпропетровськ, 2011. – 20 с.

17. Ковбасюк В. В. Антикорупційне законодавство потрібно вдосконалювати / В. В. Ковбасюк // Вісник прокуратури. – 2012. – № 2 (128). – С. 25–31.

18. Ткаченко О. В. Адміністративно-правові засади протидії корупції в органах внутрішніх справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Олександр Вікторович Ткаченко ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2008. – 20 с.

19. Corruption Perceptions Index 2011 [Електронний ресурс] // Transparency International. – Режим доступу :

<http://cpi.transparency.org/cpi2011/results/>.

20. Постанова Апеляційного суду Хмельницької області від 15 берез. 2012 р. у справі № 33/2290/70/2012 // Єдиний державний реєстр судових рішень / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/24413608>.

В статье проанализированы законодательные положения относительно малозначительности уголовных и административных правонарушений. Отмечается, что в связи с высокой степенью общественной опасности, коррупционные деяния не могут признаваться малозначительными. Нарушение этого правила приводит к разрушению механизма противодействия коррупции.

Legislative provisions concerning insignificance of the criminal and administrative offences are analyzed in the article. It is noted that due to the high degree of social insecurity, acts of corruption can not be considered insignificant. This rule violation leads to the destruction of mechanism for combating corruption.

Стаття надійшла до редакції журналу 29 жовтня 2012 року.